

DE VOLKSSTEMMING

BIJZONDER PROPAGANDANUMMER VOOR HET REFERENDUM VAN ZONDAG 12 JUNI.

VOORRECHT IS ONRECHT
WERKLIEDEN, STRIJDT ERTEGEN

WIE NIET STRIJDT VOOR ZIJNE RECHTEN
IS EEN VRIJWILLIGE SLAAF

14 Juni.

Al wie kan, stake het
werk, den **DINSDAG,**
14 JUNI, dag der Kie-
zingen voor de Consti-
tuante, ten teeken van
belangstelling in die ge-
beurtenissen, waarvan
ons lot en dat der Natie
zal afhangen.

DE SCHOONE DAG

Gewenschte tijd, o moge ik hem beloven,
Dat eindelijk 't volk van zijne macht be-
[wust,
Zal opstaan om den laatsten schop te geven
Aan 't waggelend kraam dat op den cijns
[berust.
Ziet gij hem niet reeds al in de verte
[klaren,
Den schoonen dag, dat iedereen te been,
Voor d'eerste maal zijn wil zal openbaren
Door 't Stemrecht voor elkeen!

E. MOYSON.

In deze schoone dichtregelen stortte
E. Moyson geheel zijne ziel uit.
De levensdroom van dat edelhartig en
verstandig burgerskind was, eens de
schoone dag te zien aanbreken, waarop
het volk, almachtig, souverain zijn wil
tot wet zou hebben verheven door 't Alge-
meen Stemrecht.

Hoe edel was dit streven niet, 30 jaren
geleden, toen de cijns almachtig, gebie-
dend en trotsch, met minachting neerzag
op het volk en zijne verdedigers.

Moyson heeft den droom zijns levens
niet verwezenlijkt gezien, dit minnend
hart is bezwiken onder de vervolging en
het zielenleed.

Kon hij deze week eens oprijzen uit
zijn graf, op het kleine kerkhof te Haut-
Pré en nog eens de Gentsche werklieden
vervoegen voor wie hij zoo veel deed, wat
zou hij gelukkig zijn.

Hoe zou zijn gloedvol, begeesterend
woord de menigte medeslepen in een dier
laatste veldslagen die 't werkvolk gaat
leveren tegen de klasse zijner verdruk-
kers.

Eene Volksstemming! Maar zeg,
Gentsche werklieden, is dit niet de
droom van Moyson verwezenlijkt?

Is dat niet de schoone dag die Emiel
in de verte zag gloriën, als het licht van
den vuurtoren dat land en redding aan
den schipbreukeling belooft?

Wanneer het volk genoeg is georgani-
seerd, wil en tucht bezit om zelve, zonder
officieelen steun of dwang op te komen
voor het recht, dan is de slag gewonnen.

't Is meer dan de voorbode van de
overwinning, 't is de triomf zelve.

Print het in uw hoofd, print het in uw
hart werklieden een volk dat zijne rechten
kent en door zijne opkomt bewijst ze te
willen, is gewonnen.

De volkswil is de onoverwinnelijke
vijand der reactie waartegen de kanon-
nen en bajonnetten, de gevargenhuizen
machteloos zijn.

In ander woorden, gij hebt den triomf
in uwe handen, gij hebt slechts te willen
om te overwinnen.

Herinnert gij u de week voor uw huwe-
lijk, het tijdstip dat de geboorte van uw
eerste kind voorafging, dagen van zoete
hoop en begeestering om de voorwerpen
van liefde te bezitten, geidealiseerd in
uwe jongelings droomen?

Eh wel diezelfde hoop, dit gevoel van
aanstaande geluk moet u nu bezielen,
levendiger, brandender dan ooit,
want 't is meer dan een bruid meer dan
een eerste kind, wezens die slechts ons
persoonlijk gelukkig maken, die verwacht
wordt. 't Is de Messias, de voorlooper
van de vrijmaking onzer klasse van 't ge-
luk eener menscheit, waarvan de blijde
boodschap het arme volk wordt gebracht.

't Is de zonne der volksontvoogding die
oprijst, om de gedachten van recht, de
beginselen van vrijheid en gelijkheid te
koesteren te doen opschieten en wassen
in alle hoofden en harten om ons allen
beter en gelukkiger te maken.

Op werklieden, allen op en dat het
zondag niet alleen een dag van strijd
maar tevens van feest weze, de lang ver-
wachte plichtigheid der volksopstanding.

d'Armen zijn niet fatsoenlijk!

Het dompers-blad *Het Volk* heeft ge-
schreven: Door 't Occupatie stelsel van
M. de Smet de Nayer zal **elke fat-
soenlijke werkmán** het stemrecht
bekomen!

Nochtans om door dit stelsel het stem-
recht te bekomen zal men ongeveer
van 180 tot 200 fr. huishuur moeten
betalen of van 3,75 fr. tot 4 fr. per
week.

Zoodat al de werklieden die twee fr.,
twee frank en half, drij tot 3,75 fr. huis-
huur betalen **niet fatsoenlijk** zijn.

Hoort ge het verdwaalde werklieden
leden van dien verradersbond, al degenen
onder u die min dan 3,75 fr. huishuur
betalen zijn onfatsoenlijk, krapoel, ge-
spuis.

Gaat gij u aldus laten beledigen en in
't gezicht spuwen door eenige rijken en
hunne voetlikkers?

Antwoordt op die deugnietrij, door
zondag bij duizenden op te komen en het
Algemeen Stemrecht te komen bekrach-
tigen?

Hoe men de volkskin- deren behandelt!

Wij lezen in *La Flandre libérale*:

« In eene brochure die te Gent komt te
verschijnen, roemt men de weldaden
waarmede het katholiek ministerie ons
overladen heeft, onder andere, de **her-
opbouw en verbetering**
der kazernen van het garnizoen.

« Dit is op beleedigende wijze den spot
drijven met het publiek.

« Nergens bestaan zulke ongezonde,
slecht ingerichte en bouwvallige barakken,
dan wat men hier te Gent de kazernen
noemt.

« Deze der Citadel bestaat uit eene
reeks kelders, vochtig, donker, laag, die
zelfs niet bewoonbaar te maken zijn.

« De **ongelukkige jongelin-
gen** moeten er noodwendig **rhuma-
tisme opdoen, keelaandoe-
ningen en aan de organen
der ademhaling**, waarvan de ge-
volgen zich vooral bij het einde van den
diensttijd doen gevoelen.

« Hetzelfde gebeurt bijna met de kazerne
van den Kattenberg, ondermijnd door de
ratten, en die van zelfs in puin zal vallen
indien de regeering langer wacht ze af te
breken.

« Eens heeft men ons de afbraak
beloofd, maar gelijk zuster Anna zien wij
niets komen.

« De regeering heeft geld noodig om
kerken te doen bouwen en herbouwen,
dus schiet er niets over om de soldaten
behoorlijk te huisvesten.

« De gebouwen op St. Pietersplein zijn
deze eener oude abdij. Men kan zich dus
gemakkelijk voorstellen hoe goed het
moet gaan om daar een troep soldaten te
logeeren. Het is een geheel van gangen,
oude cellen, zolders en in kleine mansar-
den afgedeeld, waarvan men slechts iets
goed kan maken door alles te herbouwen.

« Deze kazerne is zoo onvoldoende,
dat men bij den minsten oproep der
troepen **de mannen in de gan-
gen en langs de trappen
moet logeeren.**

« Het militair hospitaal is een dier oude
overblijfsels, die sinds lang moesten
verdwijnen zijn. **Men beschikt
er zelfs over de noodige
plaats niet om de soldaten
te logeeren, in verschil-
lende kamers, volgens de
aandoeningen, waaraan
zij lijden.**

« De lokalen zijn slecht geschikt,
onvoldoende en beantwoorden, noch aan
de regels der gezondheidsleer, noch aan
de vereischten der wetenschap.

« Er is niet eens eene zaal voor de heel-
kundige operatiën die moeten geschieden
in de gewone ziekenzalen.

» De gemakputten zijn in zulke mate
onvoldoende, **dat zij van tijd tot
tijd overstroomden op den bou-
levard.**

» **Het is eene schande aldus
mensen te behandelen, die
gedwongen worden een deel
van hun leven, aan den dienst
des lands te wijden.** »

Tot daar *La Flandre Libérale*, die niet
gesproken heeft van de twee kazernen
der Keizerpoort, die eveneens door de
ratten worden ondermijnd, waar deslaap-
kamers boven de paardestallen en het ge-
heel aan een stinkenden waterloop paalt,
om zoo te zeggen afgedijkt door reusach-
tige mesthoopen.

Deze kazernen hebben dus hunnen
naam van **Pesthuis** niet gestolen.

Nu eenige opmerkingen.

Het schrijven van *La Flandre* bevestigt
wat wij honderde malen schreven, dat de
werkerskinderen als honden in het leger
worden behandeld.

Maar deze feiten toonen iets meer, na-
melijk dat de toestand die *La Flandre*
verraadt, niet uitsluitend het werk is der
katholieken, maar geduld is geworden,
60 jaren lang door **den cijns**.

De liberalen hebben ook meer dan het
vierde eener eeuw in België geregeerd en
zij ook lieten de Citadel, Kattenberg,
St. Pieters en Pesthuis wat zij waren,
plaatsen te slecht om er de varkens in op
te sluiten.

**De cijns is de groote plich-
tige.**

Het tegenwoordig kiezerskorps scheelt
het immers niet, of de kazernen gezond of
ongezond, of er ratten of kanarievogels
wonen, of er mesthoopen liggen of roozen
groeien.

Immers het zijn alleen de zonen der
armen die er worden gelogeed, de offi-
cieren wonen buiten en parfumeeren zich
om de bedorven lucht der kazernen in
hun fijn goed niet mede te dragen.

Spreek van universiteiten, atheneums,
normaalscholen, justiciepaleizen, enz. *En
voilà des locaux!*

Ziedaar lokalen die ruim, openluchtig
en gezond zijn. Natuurlijk, daar zijn het
geen hongerlijders, maar burgers en hunne
zonen die er huizen.

Het artikel van *La Flandre* is niet alleen
de veroordeeling der katholieke partij,
maar tevens eene les, liberalen, voor de
cijnskiezers in blok, die immer de grootste
zorgeloosheid voor de armen hebben ge-
toond en alleen de belangen hunner klasse
hebben behartigd.

En als *La Flandre* nu nog voortdurend
tegen ons het Algemeen Stemrecht blijft
bestrijden, maakt ze zich medeplichtig
om dezen toestand te bestendigen en heeft
ze door haar artikel zich den vinger in
het oog gestoken.

Knoeien, knoeien, altijd knoeien

Ter overweging aan M. J. de Hemptinne.

Lukt het de regeering en hare knikkers niet de armen uit te sluiten door het Occupatiestelsel, dan zullen zij zich van andere trukken bedienen om 't kiezers-korps in te krimpen, namelijk den ouderdom brengen van 21 op 25 jaar, om alzoo weer duizende werkjongens, de geleerdsten, de edelmoedigsten, de vooruitstrevendsten buiten te sluiten.

Alweer knoewerk, wij gaan het bewijzen.

Op 11 jarige ouderdom wordt een kind in staat geacht om te begrijpen:

1^e dat Maria moeder is geworden en maagd gebleven, gebaard hebbende zonder pijn of smarten!

2^e Dat men nooit iemands bedgenoot mag begeeren!

3^e De drijvuldigheid, bestaande uit drie personen vormende slechts eenen god, enz. enz.

Kortom, het kind wordt bekwaam geacht eene godsdienstige leering te begrijpen, waarnaar het geheel zijn leven zou moeten richten.

Op 18-jarige ouderdom mag de jongeling huwen. Hij mag dus reeds die familie stichten door de papen beschouwd als eene waarborg van zedelijkheid, waardigheid enz.

Op 20-jarigen ouderdom is de jongeling reeds soldaat, onder-officier, officier. Hij beveelt over anderen, voert ze aan in den strijd en leidt hunne daden op alle gebied.

De jongeling mag op dien ouderdom onderwijzer, geestelijke, professor zijn. Hij mag de hersenen en de harten kneden der toekomstige geslachten, hen een leefregel voorschrijven enz.

De jongeling van 21 jaar mag handelszaken stichten, werken met millioenen kapitaal, het leven in handen hebben van duizende werkers, geheele dorpen voor hem doen bukken.

En diezelfde jonge man, die op 12 jarigen ouderdom zijne wijsgeerige opvoeding ontvangt, zes jaar later mag huwen, op 20-jarigen leeftijd zijn land moet verdedigen, soms 't leger aanvoeren, die mag onderwijzen, mag handel drijven, besturen, enz., mag geen kiezer zijn.

Hij wordt onbekwaam geacht te onderscheiden tusschen het programma van M. X., en M. A., die de eene vrijhandel, de andere inkomende rechten wil, wanneer misschien den bloei der nijverheid door dien jongen man bestuurd, van den triomf van het een of ander programma afhangt.

Is 't krankzinnig genoeg?

Ziedaar welke beestigheden onze tegenstrevers verrichten om het kiezers-korps te kunnen wringen naar hun wil.

Jongelingen!

Ziet dat gij Zondag post zijt, om gij ook, met al het jeugdig vuur dat in u is, te protesteeren tegen uwe zoogenaamde onbekwaamheid.

Wie goed is voor soldaat,
Moet goed zijn voor kiezer!

OPGEPAST!

Leest op de keerzijde uwer kieskaart de verschillende inlichtingen die daarop worden gegeven.

Geeft uitleg aan hen die alles niet goed begrijpen.

Bloote borsten!

De Liberale Associatie heeft al de redevoeringen in hare laatste Algemeene Vergadering uitgesproken laten drukken en aan de kiezers rondgezonden.

Slechts eene redevoering ontbreekt, deze van den voorzitter M. Delecourt.

Dit zou soms kunnen verwonderen en daarom gaan wij de reden van dit feit opgeven.

Men weet dat M. Delecourt hét van wege de kandidaten eene heldendaad genoemd heeft, van met ontbloote borsten voor de socialisten te gaan staan.

Verscheidene der kandidaten hebben dit kwalijk genomen.

Zij willen met hunne bloote borst voor de socialisten niet gaan staan, uit reden dat er verscheidene zijn, die een schapulier dragen in 't secreet.

M. Lippens draagt zelfs eene medaille tegen de razernij, waarvoor men om zij-nentwege erg bevreesd is geweest in den laatsten tijd.

Ziedaar waarom de redevoering van M. Delecourt niet gedrukt is geworden.

DE MACHT VAN 'T GETAL

De papen en liberalen willen van 't Algemeen Stemrecht niet, omdat het de brutale macht van 't getal zou zijn.

Wat kluchtspel is dat nu?

Kennen die heeren eene andere macht die wettig, ordelijk en door iedereen herkend wordt dan deze van 't getal?

Wie beslist over 't lot van den veroordeelde voor 't Assisenhof? De meerderheid van den jury!

Wie beslist in de vergaderingen van elke vereeniging?

De meerderheid!

Wiens wil wordt er wet in Kamer en Senaat?

Deze der meerderheid!

De schoolwet van 1879 werd aangenomen met eene stem meerderheid.

Dus overal waar wij het oog wenden stuiten wij op de brutale macht van 't getal.

Geheel het militarisme dat Europa beheerscht, is gesteund op de brutale macht van 't getal.

In naam dier macht vragen de liberalen om 't leger te versterken.

In naam dier macht spreken de papen van aanslag op de gewetensvrijheid en op het recht der meerderheid telkens men de geestelijkheid de nagels zou willen korten.

In naam der brutale macht weigert men onze eischen, door te zeggen dat wij de minderheid der werkende klasse zijn.

Werklieden, ziet gij nu wat het waard is, het argument dat het Algemeen Stemrecht de macht van 't getal is?

Er is geen andere macht mogelijk of men vervalt in 't anarchisme, in de volledige vrijheid, in de opschorsing aller wetgeving, indien men weigert zich aan den wil der meerderheid te onderwerpen.

Indien onze tegenstrevers de brutale macht van 't getal vreezen is het, omdat zij zooveel jaren de **meerderheid** brutaal hebben doen bukken, haar bestolen hebben, dit alles door en voor eene minderheid.

En daarom vreezen die volkshaters de uitspraak van de werklieden, die morgen hunne rechters zullen wezen en gister hunne slachtoffers waren.

Werklieden toont dat gij de meerderheid zijt en uwe rechten wilt en allen zullen buigen of bersten, want men regeert tegen geen volk dat weet wat het wil, wil wat het weet en het toonen durft.

Stormloop in Frankrijk

Mei 1891, de slachting van Fourmies waarmede men een rouwsluier wierp over de vreugde der feestvierende arbeiders, is gewroken.

Mei 1892 heeft stormenderhand de poorten geopend van de stadhuizen van twintig Fransche gemeenten, waaronder Roubaix en Marseille, de eene het grootste nijverheidscentrum, de andere Frankrijk's voornaamste handelsplaats.

Bravo! Fransche werklieden!

De regeering heeft geene middels onbeproefd gelaten, om op de kiezingen te drukken en de anti-socialistische bulletijns in de kiesbussen te tooveren.

Met de hulp van officieele en niet-officieele Ravachol's heeft men den schrik voor 't roode spook in de hoofden en harten gedynamiteerd, en te Troyes heeft men een anarchistisch (!!!) vuurken gemaakt van den cirk, eenige uren voor de kiezing.

Elders was, 't stemmen tegen de socialisten of... zonder brood.

De trukken min of meer laf en slecht, hebben minstens een 60 duizen Ital stemmen aan de socialisten ontnomen.

De beteekeis van den uitslag, **120 duizend** stemmen voor de kandidaten der Werklieden-Partij, is er des te grooter om.

't Is de eerste maal dat de Socialistische Partij aldus in gesloten gelederen opmarcheert om door geheel Frankrijk hetzelfde programma te stellen, gehoorzaamend aan een ordewoord, in het strijdperk treedt.

De uitslagen van die beweging voorwaarts zijn schitterend.

Al degenen die nooit aan Frankrijk en het Algemeen Stemrecht hebben gewaanhoopt, zullen jubelen.

't Is de oude strijdlust van 1848 en 1871 die terug komt, 't zijn de revolutionnaire Fransche werklieden die hunne beweegloosheid afschudden, opstaan en vooruit rukken zonder frasen, genezen van alle illusien, met het stembriefken in de hand, gister ter verovering der gemeenteraden, morgen voor deze van den Staat.

Het moeilijkste is gedaan, de massa is in beweging gebracht. Zij heeft haar doel voor zich.

Hare bataillons organiseeren zich en van nu af is hare triomftocht begonnen, die zal eindigen met de inbezitneming van geheel de regeering en meteenen van al de machten onder haar bevel, van de groote openbare diensten en van de met millarden gevulde staatskist.

Dan is het rijk der Rotschilds van 1ste 2^e en 3^e klasse uit en begint de rol van het proletariaat, dat de dieven zal onteigenen om 't gestolene terug te geven aan de gemeenschap vertegenwoordigt door de openbare besturen.

Geen wonder dat de reactie brult, nu eens krokodille tranen weent, dan weer venijn spuwt als een slang of liegt en lastert gelijk een jeuziet.

Natuurlijk deze overrompeling der stembus door de arbeiders is wettig.

Zij beklimmen de trappen der stadhuizen zonder slag of stoot en maken zich meester over de begrotingen der steden, millioenen bedragende als te Roubaix en te Marseille om ze aan te wenden ten voordeele hunner klasse.

En geen middel om er in te schieten, om de nieuwmodische geweren te beproeven op het lichaam der arbeiders.

Geen middel om de socialisten als bandieten of brandstichters uit te schelden, om hen in te lijven onder de vlag van Ravachol.

De sociaal-demokraten doen de bezit-

ters van hunne zetels springen met het stembriefje.

Is 't niet om te barsten van woede voor die heeren?

Maar wij groeten de uitslagen der kiezingen in Frankrijk als een gewichtig verschijnsel in de geschiedenis der internationale werkersbeweging.

Frankrijk en Duitschland gewonnen voor 't socialisme, stikt den rassenhaat tusschen die volkeren, maakt den oorlog onmogelijk en drijft meer dan ooit de sociale kwestie op den voorgrond.

't Is het beschaafd Europa in de toekomst tegen Rusland gekeerd, het gevaar van den kozak vermeden.

En tusschen die twee groote natiën ingesloten, is de triomf der belgische werklieden verzekerd, gesteund door hunne machtige naburen in wier overwinning of nederlaag wij als klein volk zonder politieke invloed in de wereld moeten medegesleept worden.

Daarom bravo Frankrijk, bravo fransche sociaal demokraten. Het bederf van 't keizerrijk, de slachting van 1871 hebben u niet gedood, het internationaal socialisme mag op u rekenen in den nakenden strijd.

Belgische werklieden neemt daar een voorbeeld aan, en voorwaarts, meer dan ooit, voorwaarts voor 't Algemeen Stemrecht.

En de werklieden zijn onwaardig!

De *Journal de Dinant* meldt uit zekere bron, dat het bisdom van Namen **60 duizend** frank heeft besteed om de laatste provinciale kiezingen te doen gelukken.

Meer dan **6000 kiesdiners** werden gegeven, zelfs kaarten om te gaan eten met vrouw en kinderen, zonder het geld te rekenen dat onderduims in de handen werd gestopt.

De prijs der stemmen verschilde van **10 tot 100 fr.**

't Is alweer een burgersblad dat zulks schrijft.

Wij bestrijden dus den cijns met de wapens die hij ons in de hand geeft, en men kan ons van geene partijdigheid beschuldigen.

Werklieden!

Men heeft ons de beleediging naar het hoofd geslingerd, dat wij onze stem zouden verkocht hebben voor een glas genever.

Wij hebben die smaad verkropt.

Maar zegt, voelt gij u 't bloed naar het hoofd niet stijgen, wanneer wij bij het onrecht ons aangedaan, dan nog verkocht worden, geleverd gelijk beesten aan de reactie, zonder ons te kunnen verdedigen door eenige balguldere, wier politieke gedachten, wier eerlijkheid en burgerdeugd in hunnen buik zit?

Grijpt de woede u niet aan?

Verdraagt toch niet langer dien hoon, die onverdiende verachting.

Geen enkele werkman zou voor 10 fr. zijne stem verkoopen.

Toont het Zondag door met duizenden op te komen voor de **Volkstemming** en het Algemeen Stemrecht triomfantelijk uit die eerlijke raadpleging te doen oprijzen.

Koopt de brochure REFERENDUM.

UIT EENE REDEVOERING

VAN DEN

DRAAIER JUL. DE VIGNE

Uitgesproken in het WILLEMSFONDS
te Gent, ten jare 1869.

HET ALGEMEEN KIESRECHT

Mijne Heeren!

« Het eerste punt dat wij moeten vaststellen, is, dat het kiesrecht wel degelijk een **recht** is. Er zijn lieden die, om het stelsel van het beperkte kiesrecht des te beter te kunnen verdedigen, zulks loochenen.

» Het kiesrecht, zeggen zij, is geen recht, maar een **openbaar ambt**. Men is kiezer, volgens hen, gelijk men burgemeester is, gelijk men onderwijzer, notaris of klerk van het stadhuis is.

» Ons antwoord op die redeneering zal zeer kort zijn, maar het is in onze oogen afdoende. Indien men aanneemt, dat de kiezer een ambtenaar is, dan komt men eenvoudig tot dit besluit, dat de ministers en volksvertegenwoordigers niet meer de afgevaardigden, de lasthebbers van de kiezers zijn, maar dat de kiezers de lasthebbers der regeering zijn.

» Men ziet het, het is de omverwerping van alle gezonde staatkundige beginselen. Als men op zulken grondslag berust, is er geen perk meer te stellen aan de willekeur der regeering.

» Ofschoon meermalen geloochend, bevestigen wij het recht dat ieder burger bezit, om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan de vorming der wetten, aan welke hij verplicht is zich te onderwerpen. De grondslag van dit recht is alzoo de enkele hoedanigheid van burger van den staat. Ieder burger, hij zij arm of rijk en welke ook de plaats zij, die hij in de maatschappij bekleedt, heeft een ontegensprekelijk en onloochenbaar belang in de goede bestiering der openbare zaken, en diensvolgens heeft hij ook het niet min ontegensprekelijk en onloochenbaar recht, om door de benoeming zijner lasthebbers, mede te werken tot de vervaardiging der wetten en het nemen der maatregelen, die zijne belangen moeten regelen.

» Nu wij hebben vastgesteld, dat het kiesrecht wel stellig een **recht** is, moeten wij een tweede vaststellen, namelijk, dat alle burgers zonder onderscheid dat recht moeten genieten. De bewijsvoering die wij daartoe in andere omstandigheden zouden noodig hebben, wordt in dit geval op eene gansch bijzondere wijze vergemakkelijkt door de bewoordingen zelve van onze Grondwet, die in haar artikel 6 uitdrukkelijk bepaalt, dat alle Belgen gelijk staan voor de wet. Krachtens dit artikel bestaan er geene **voorrechten** meer, en wat is een voorrecht, tenzij een recht, dat aan den eenen toegekend en aan den anderen ontzegd wordt! Dus, volgens artikel 6 der Grondwet, zou Pieter het kiesrecht moeten bezitten zoowel als Pauwel, dus zou het kiesrecht moeten algemeen zijn. »

Dan toont M. De Vigne van 1869 aan, dat de politieke rechten even natuurlijk zijn als de burgerlijke rechten en dat op 't leven.

Volgens hem is de tegenovergestelde bewering slechts eene woordspeling, namelijk op het *genot* en de *uitoefening* der rechten.

Vrouwen en kinderen bezitten het *genot* hunner burgerrechten, maar niet de uitoefening ervan, daar zij slechts op 21-jarigen leeftijd meerderjarig worden verklaard en dan eerst van de meester-

schap van ouders of voogden ontslagen worden terwijl de gehuwde vrouw terug vervalt onder de meesterschap des mans.

De cijns brak de heer De Vigne als volgt af:

« Inderdaad, wanneer men den regel wil toepassen, dat degenen die de zwaarste lasten dragen de meeste rechten moeten genieten, zou men zich niet mogen bepalen onder die lasten niets anders te rekenen dan de betaling van eene *geldelijke belasting*. Er zijn stellig nog andere menschen die diensten bewijzen aan de maatschappij dan degenen, die zooveel franks belasting in de schatkist storten. Degenen, bij voorbeeld, die niet enkel met de borze maar, wat veel erger is, **met hun eigen lijf belasting betalen**, de ongelukkige slachtoffers der schandige loting, zij hebben zeker ook wel het recht medegerekend te worden onder het getal diergenen, die lasten dragen ten nutte van het algemeen. En de lasten, welke zij dragen, loopen zeker wat hooger dan de belasting van 42 fr. 32 centiemen. Want als wij niet alleen rekening houden van het geldelijk verlies, dat ontstaat bij de berooving van het werk gedurende eenen bepaalden tijd, maar ook — en dit is verreweg niet het minste aanzienlijk verlies — van de stoffelijke en zedelijke schade, die noodzakelijk voortvloeien uit het ontzenuwende en alleszins verderfelijke regiem van het kazerneleven, dan mogen wij besluiten, dat hier door het volk eene belasting wordt betaald, waarvan het bedrag zoo hoog is, dat het door geenen wetgever en door niemand kan worden geschat.

Over het algemeen mag men zelfs zeggen, dat er geen eerlijk en naarstig man op de wereld is, die geene diensten bewijst aan de maatschappij in wier schoot hij leeft. Degenen die eenen handenarbeid verrichten zijn noodzakelijk aan de samenleving zoowel als degenen die schatten bezitten, hooge lasten betalen en onbezorgd van hunne renten leven. Alle man die naarstig en eerlijk is, werkt voor het welzijn van het algemeen; ieder draagt lasten in de maat zijner krachten en verdient als zulkdanig dezelfde rechten te genieten.

(Slot morgen.)

Waarom men Zondag moet stemmen

De Volksstemming, van Zondag, werklieden moet een groot argument in duigen slaan.

Onze tegenstrevers hebben altijd gezegd: **De werklieden vragen het Stemrecht niet, 't zijn slechts eenige leiders die hen ophitsen en wat lawijd houden.**

Dit bewijst werklieden, hoe onze eigen onverschilligheid het voornaamste wapen is in handen onzer tegenstrevers.

Dit wapen kunt gij hen Zondag ont-rukken en gij moet. Uwe opkomst kost u niets, zij stelt u in geen 't minste gevaar van werk verlies.

Komt, komt talrijk, zeer talrijk en dan is het voor eeuwig gedaan met 't praatje: **de Werklieden vragen geen Stemrecht.**

En uwe opkomst zal des te gewichtiger zijn, daar zij het gevolg niet zal wezen van bedreiging, dwang of beloften, maar vrijwillig zal geschieden uit geestdrift en liefde voor het recht.

Op dus werklieden, ter stembus gestroomd, uw recht uitgeoefend en gedenkt de woorden van den kazakkeerder De Vigne!

« Hoe zal men het stemrecht bekomen?

» Door 't initiatief van het volk zelf. »

BRIEFWISSELING

Het volgende schrijven is door gezet Van Beveren aan een liberaal kiesbladje, *Burgerplicht* getiteld, gezonden:

Mijnheer de Opsteller,

Gij vindt het in uw laatste nummer onbillijk dat de eene klas over de andere zou heerschen.

Maar waarom zijt gij dan tegen Algemeen Stemrecht?

Waarom wilt gij dan het grootste deel der werkende klas buitensluiten en alzoo de heerschappij der begoeden en geleerden op de werkers bestendigen.

Wat verstaat gij onder *bekwame* kiezers?

Omdat een werkman bijv. niet weet wanneer Maria-Theresia geboren is, is hij daarom onbekwaam? Kan een advocaat of schoolmeester, die dit wel weet, integendeel een huis bouwen, kleederen maken, enz.? Ieder heeft in de maatschappij zijne respectieve bekwaamheid, waarvoor hij in vergelding zijne burgerrechten moet genieten.

En als gij aan de zoogenaamde onbekwame arbeiders geen kiesrecht gunt, waarom acht gij ze dan wel bekwaam om soldaat te worden en alzoo de grootste plicht tegenover het vaderland te vervullen?

Wie goed is voor soldaat moet goed voor kiezer zijn!

Het Algemeen Stemrecht, dat gij zoo gevaarlijk acht, is nog nergens zoo ikzuchtig opgetreden dan het cijnsstelsel. Nog nergens zijn de burgers er hunne fortuin door ontroofd. Nog nergens zijn er de belangen der burgerij door miskend geworden.

In België zou dat evenmin gebeuren.

Ik houd dus mijne verklaring staande dat de begoede burgers een blijk van rechtvaardigheidsgevoel zouden geven, wanneer zij ernstig aan de invoering van Algemeen Stemrecht medehielpen.

Anders kan er geen rust in 't land komen. Of denkt gij dat de armen, die met den dag meer en meer bewustzijn krijgen, tevreden zullen zijn, wanneer zij, die de herziening onvermijdelijk hebben gemaakt, nogmaals zullen weggecijferd worden?

Een uwer kandidaten zegde over eenige jaren in eene openbare volksvergadering waarin hij het **zuiver Algemeen Stemrecht** warm verdedigde; « Het is eene droeve maar niet te min stellige waarheid; dat alle rechten moeten worden **afgeperst** en allen vooruitgang moet worden **veroverd**. »

Is dit ook niet de verdediging van het geweld, en wilt gij het zoover drijven, dat het volk nogmaals verplicht worde aldus te handelen.

Kom wees grootmoedig en geef gij het voorbeeld *geen klassenstrijd* te willen dan zal de toon van *Vooruit* heel wat gematigder worden.

Gegroet.

V.

Het gevolg der sociale wetten van 't papenministerie.

Sedert den 1 Januari 1892 zijn er, te Brussel alleen, niet minder dan **380** nieuwe drankhuizen geopend.

Dit cijfer is het duidelijkste bewijs van de ondosmatigheid der wet.

Natuurlijk, de dronkenschap is eene kwaal, eigen aan de ellende. Zoolang men de volksarmoede niet uitroeit, zal deze kanker blijven bestaan en zullen de werklieden afleiding en verdooving zoeken in den drank,

Het is omdat het katholiek ministerie de armoede laat woekeren ter meerdere eere en glorie van het kapitalisme dat wij

al deze wetten bespottelijk, ondoeltreffend en huichelachtig noemen.

Alleen door het Algemeen Stemrecht, waardoor hervormingen zullen worden gestemd die den stoffelijken toestand der werkende klasse zullen verbeteren zal de dronkenschap uitgeroeid worden.

Werklieden die uwe opheffing en verzedelijking wilt, toont Zondag door de **Volksstemming** dat gij aanhanger zijt van Algemeen Stemrecht, dat is van de politieke vrijmaking der werklieden die hunne stoffelijke verbetering moet voorafgaan.

De plichten der Partijgenooten

Wat moeten al onze vrienden doen van nu tot en met Zondag?

1. Regelmatig al de wijk-meetings en anderen die nog besloten worden bijwonen en er anderen mede naar toe brengen.

2. Te huis bevel geven de kieskaarten zorgvuldig weg te leggen, buiten het bereik van kinderen en vreemden.

3. In de gebuurte en op het werk informeren of iedereen zijne kaart heeft ontvangen en of men van zin is te gaan stemmen.

4. Werken op de onverschilligen, hun het nut en de noodzakelijkheid van de Volksstemming aanpreken.

5. **DE VOLKSTEMMING** alle dagen lezen, verspreiden en voorlezen aan de ongeleerden.

6. Wanneer 's avonds onze wagens door de wijken rijden, moeten mannen, vrouwen en kinderen dezen volgen, de volwassenen moeten van deze samenschollingen profijt trekken om het Algemeen Stemrecht bij de onverschilligen te verdedigen.

7. De Gentenaars die buiten de stad wonen of werken, maar 't huis nog een kaart hebben ontvangen, moeten verwittigd worden om te komen stemmen.

Zondag zelve.

8. Wanneer het appel geblazen wordt en zelfs daarvoor, moeten de vrienden de laatste stappen aanwenden in de gebuurten, bij de kennissen, de familieleden, om ze op te roepen voor de stemming.

9. Elk moet om **9 ure** zooveel mogelijk op post zijn, in het bureel waar hij gaat stemmen.

Niemand zegge dus, indien hij anders kan, ik zal dezen middag of dezen namiddag stemmen, dat is alleen voor personen die 's morgens belet zijn.

10. De zieken wie het alleen aan de beenen scheelt of die in de open lucht mogen komen, moeten verwittigd worden dat er rijtuigen ter hunner beschikking zijn.

Men late de adressen kennen in *Vooruit*.

11. Drie muziekkorpsen zullen Zondag namiddag wandelingen houden door de stad.

Om 4 ure moeten de partijgenooten naar *Vooruit* stroomen voor de bekendmaking der uitslagen.

12. Zooveel mogelijk acht geven op de vermoedelijke onthoudingen in de verschillende bureelen en dan naar de huizen gaan, om te zien of er werkelijk onthouders zijn.

Al deze wenken, vrienden, moeten ernstig in acht worden genomen.

Als gij ernstig medewerkt zal de beweging reusachtig, de uitslag schitterend en zullen de gevolgen heilzaam en beslissend wezen, voor den triomf van 't Algemeen Stemrecht.

Aan 't werk dus, vrienden, is de moeite groot, de strijd zwaar, de triomf zal des te schitterender zijn.

Drukker-Uitgever Ferd. Hardyns,
Haspelstraat, 20, Gent.

ONZE VOLKSSTEMMING

Vele werklieden hebben de **VOLKSSTEMMING** nog niet goed begrepen.

Zij meenen dat het alleen de rijken of de burgers zijn, die genoeg lasten betalen die Zondag mogen mede kiezen.

Dat is mis.

Iedereen wordt opgeroepen om Zondag te stemmen **VOOR** of tegen het **ALGEMEEN STEMRECHT**.

Er wordt niets anders vereischt dan dat men 21 jaar oud zij.

In elk huis zal men zooveel kaarten ontvangen als er meerderjarige manspersonen in huis zijn.

Elk hunner neemt daarvan eene kaart en ga er mede stemmen in een der bureelen van zijne wijk.

De adressen der herbergen waar de kiezing plaats grijpt staat langs achter op de kaart aangeduid.

Schrikt men soms van in zijne wijk te stemmen dan mag men in een ander bureel gaan.

In elk geval is de stemming **GEHEIM**.

Niemand kan weten of gij voor of tegen het Algemeen Stemrecht zijt.

Leest aandachtig al de inlichtingen die langs achter op uwe kaart gedrukt staan.

Ziehier de kiesbureelen waar men kan gaan stemmen.

Binnenstad. — *Café du Nord*, Vrijdagmarkt; *Eden*, Korte Dagstege en *Café Rotterdam*, Koornmarkt.

Akkergem. — *Café des Hospices*, Coupure, 35 (linker oever); *Flora*, Holstraat; *Karpel*, Annociadestr.; *Blankenberghe*, hoek der Contributiestraat; *De Achterroos*, Hospitaalstraat, 32.

II. Kerst en Mulde. — *Anker*, Wollestraat, 149 (Entrepot); *Engel*, Lange Steenstraat, 10; *Wapens van Amsterdam*, Molenaarsstraat, 3; *Vooruit*, 2, Chartreuzenstraat; *Ringspoorweg*, Meulesteedsche steenweg; *Wed. Wayenberge*, Meulestede; *Eerste Mei*, Beukstraat.

St-Anna. — *Café Barger*, Lange Violettenstraat, 29; *Moriaantje*, Van Eyckstraat; *Van Huffel*, Sint Lievenstraat, 203.

Heuvel-en Kortrijksche poort. — *Park*, St-Pietersplein; *Grétry*, St-Amandstraat; *Taverne du Centre*, nevens Minardschouwburg; *Vier Winden*, Heuvelpoort; *Pavillon du Glacis*, Fortstraat; *Au Salon*, Kortrijksche poort; *Nieuw Brussel*, Loosstraat; *Vrijheid door Broederschap*, Zandstraat.

Brugsche poort en Rabbot. — *Oude Kroon*, Zuidkaai; *Belle Vue*, Groendreef; *Café des Régates*, Elyseesche velden; *Wardin*, Geitestraat; *Breydelszonen*, Maria Theresiastraat.

Kasteel-en Heirnisse. — *Vrije Bakkers*, Puinstraat; *'t Moorhen*, Dendermondsche steenweg; *Renaissance*, Eendrachtstraat (Heirnisse); *De Kloef*, Zonder Naamst.

Dampoort en St-Amandsberg. — *Bernaerd Smets*, Dendermondsche steenweg; *Volkshuis*, Antwerpschensteenweg, 17; *Jan Bex*, id. 213.

Ledeberg en Gentbrugge. — *Huis van Commerce*, Pol Depré, Brusselsche steenweg, 17; *Valk*, Kerkstraat, Gentbrugge; *Werkman*, Hundelgemsche steenweg, Ledeberg; *Camille Lombaert*, Brusselsche steenweg, 95, Gentbrugge; *Spiegelhove*, bij Alfons Meyer, Dwarsstraat.

Middenbureel. — *Café du Nord*, alwaar de algemeene stemopneming zal geschieden. Al de kiesbureelen zijn open van 9 ure 's morgens tot 4 ure nannoen.

De kiezers zullen mogen stemmen waar zij willen.

De kieskaart zal thuis worden besteld.

MAANDAG 13 JUNI zullen minstens 6 meetings worden gehouden.

Partijgenooten, werkt voor de Volksstemming!

BESTE KOLEN van VOORUIT

Te huis besteld :

1000 kilos Fr. 22.00. — 30 kilos Fr. 1.05.

Aan schip of Magazijn, NIJVERHEIDSLAAN

1000 kilos Fr. 21.00. — 30 kilos Fr. 1.00.

DE VOLKSSTEMMING

VAN 12 JUNI

ELK meerderjarige man van Gent, Ledeberg, Gentbrugge en Sint-Amandsberg ontvangt in den loop dezer week in zijn huis de volgende kaart :

Het hieronderstaande vierkant is het juist model van grootte en inhoud als de kaart die dienst doet voor de Volksstemming van Zondag.

Deze hand wijst naar het woord **neen**, dat de aanhangers van Algemeen Stemrecht moeten uitschrijven.

VOLKSSTEMMING

VAN 12 JUNI

VOOR OF TEGEN ALGEMEEN STEMRECHT
HOE MOET MEN STEMMEN?

Wie het Algemeen Stemrecht wil, geve niet een potlood of eene pen eene streep door het woord : **NEEN**, dat van onder op deze kaart in vette letters gedrukt staat. Hij vouwe daarna de kaart in twee om ze in de stembus te steken.

Wie geen Algemeen Stemrecht wil, geve eene streep door het woord : **JA**.

Op 12 Juni mag elkeen komen stemmen van 's morgens 9 ure tot 4 ure 's namiddags.

JA

Ik wil Algemeen Stemrecht

OUI

Je suis partisan du Suffrage universel

REFERENDUM

DU 12 JUNI

POUR OU CONTRE LE SUFFRAGE UNIVERSEL
COMMENT ON DOIT VOTER

Pour voter pour le Suffrage universel, il faut barrer au crayon ou à l'encre le mot : **NON**, imprimé en lettres grasses au bas de la présente carte.

Pour voter contre le Suffrage universel, il faut barrer le mot : **OUI**.

Prière de plier la carte en deux pour la mettre dans l'urne.

Le 12 Juin, l'on peut venir voter à l'heure que l'on préfère, de 9 heures du matin à 4 heures du soir.

NEEN

Ik wil geen Algemeen Stemrecht

NON

Je ne suis pas partisan du Suffrage universel

MAGAZIJN

VAN

ELLEGOEDEREN

en gemaakte Kleederen

voor mannen en vrouwen

VOORUIT, GARENPLAATS

Fransche Revolutie met prachtband aan fr. 4,50

KRUIDENIERSWAREN

VOORUIT, GARENPLAATS

NOORDSTRAAT, RECHTOVER OIJE APOTHEEK

(Brugsche poort)

Het magazijn is open alle dagen van 7 tot 12 en van 2 tot 8 1/2 ure

SPOEDIGE BEDIENING. — BESTE WAREN
DE LEDEN HEBBEN EEN DEEL.

LEEST EN VERSPREIDT

VOORUIT

Socialistisch dagblad aan 2 centimen

Rondleurdere, koopt in vooruit fr. 0,70 het pak
ENVELOPPEN aan 30 en 35 centimen de 100

'T JAAR 2000 aan F. 1,25